

minst 200 kronor. Läraren står nämligen:

1) i innerligare beröring med folket och dess barn, hvarför han just därigenom skulle hos dessa kunna väcka en större lifaktighet för deltagandet i de allmänna söndagliga gudstjänsterna, än hvad han nu synes kunna däri uträtta, enär han i regel faktiskt är utestängd från all aktiv tjänstgöring i Guds hus.

2) Vidare tala rent ekonomiska skäl för förenade platser, emedan en minskning i församlingens redan nu rätt dryga utgifter skulle i väsentlig mån uppstå.

3) Församlingen hade, där en förening af tjänsterna kunde ske, den obestridda glädjen att blifva befriad från löntagare, som i regel äro minst nödvändiga och således mest umbrella, samt

4) klockar-organisten hade genom sammanslagning af tjänsterna ingen annan utväg än att bryta sig en nyttigare bana, som hindrade honom från att »fåfång gå» de sex viktiga arbetsdagarna, hvilket han nu på många ställen ovedersägligen gör.

Litteratur.

Föreskrift för skolor och själföfning af J. P. Kjellén. Tredje förbättrade och tillökade upplagan. På eget förlag. Pris 25 öre

Denna föreskrift innehåller tre kurser, nämligen en för småskolan och två för folkskolan, hvilka senare äro afsedda att genomgås i första och andra klassen. För tredje och fjärde årsklasserna förordar utgifvaren afskrifning af stycken ur läsebooken eller dylikt. Småskolans kurs omfattar grundformerna för lilla alfabetet samt dettas bokstäfver, dels särstående, dels i sammanskrifningar. Därjämte innehåller den skiljetecknen och siffrorna. — Den första kursen för folkskolan omfattar »stora alfabetets grundformer» och bokstäfver; den andra utgör en fortsättning af den första, dock med mera öfning i båda alfabeten, hvarjämte den mot slutet upptager några sidor småstil. Till sist förekommer prof på s. k. rubrikstil. — Lilla alfabetets grundformer äro de gamla vanliga, till hvilka dock lagts ännu en, hvilken här kallas »s-stapel». Dessa grundformer stå alldes fritt och äro väl mycket hopgyttrade för att läggas som mönster framför barn i småskolan. Här hade höjdlinier varit behöfliga, dels för att visa bokstafsformernas egentliga höjd, dels för att visa, hvar böjningar och skärningar »skola göras. Som det nu är har man ingen regel för någotdera. Bestämthet härutinnan är dock ingen oväsentlig sak. »Upplysningarna», som äro inströdda bland grundformerna verka ofördelaktigt på ögat. Ibland gå de till och med in i grundformerna. Att i så många fall upptaga dubbelformer redan i småskolan torde ej vara praktiskt. Här torde vara nog att inöfva den lättaste, ja denna kan vara nog hela skolan igenom. Bokstafsformerna i det lilla alfabetet äro med undantag af formen n:r 2 på t och f vackra och på samma gång enkla. — Först i folkskolans kurs börjar inöfvandet af stora alfabetet. Som grundval för detta har utg. framställt sex s. k. grundformer. Minst dubbelt så många borde de dock varit. Såsom mindre vackra bokstafsformer anse vi O och Q, hvarjämte vi hålla före, att sista formen på G är olämplig i storstil. De öfriga bokstäfverna äro i allo vackert bildade. Möjligen kunde nå-

gra varit lite enklare utan att därför hafva varit fula. Äfven småstilen är prydlig och gör ett godt intryck. Tryckningen är dock något väl stark. — Den otympligt stora s. k. rubrikstilen är en öfverflödsvara. Den bör enligt utg:s mening uppskjutas till fjärde klassen och enligt vår — ännu längre.

Angående stafningen hade det nog varit skäl att bringa den till öfverensstämmelse med de mest ljudenliga formerna i ordlistan. Man träffar nu teckningarna der och venster (men världen), fjerde (men jämte), lätja o. s. v. Om än åtskilliga anmärkningar kunna göras mot föreliggande föreskrift, är den dock på det hela rätt användbar vid undervisning i välskrifning.

Folkskolans mindre räknelära af Alf. Berg, fil. d.r., öfverlärare vid tekniska skolan i Stockholm. Fyra kurser i hufvudsaklig öfverensstämmelse med normalplanen 1889 och kommitterades utlåtande 1887. Stockholm C. E. Fritze's k. hofbokhandel. Pris 12 öre häftet. Inbunden i ett band 60 öre.

Arbetet är afsedt för mindre folkskolor och utgör en bearbetning af ett förut utgifvet större räknarbete. Det är, såsom på titelbladet angifves, fördelat i fyra kurser: förberedande kurs i läran om hela tal, fullständig kurs i läran om hela tal, förberedande kurs i läran om bråk och decimalbråk och fullständig kurs i läran om decimalbråk. Till den senare sluter sig en kortare kurs i läran om allmänna bråk.

Blott hundratal och lägre heltalssorter behandlas i 1:a kursen. Ensiffriga multiplikatorer och divisorer användas där likaledes uteslutande. Divisionsexempel med rest upptagas först i 2:a kursen, men restens betydelse utredes icke därstädes, utan detta har blifvit uppskjutet, till dess en hel kurs i decimalbråk blifvit genomgången, och förekommer således icke förrän i 4:e kursen. En sådan lärogång måste anses mindre god, enär lärjungen en längre tid får lösa uppgifter, hvilka rätta natur är för honom alldes främmande. Grundsatsen att i räkning klargöra hvarje moment, där det först upptages, är härmed öfvergifven, fast den utan svårighet här kunnat följas. Redogörelse för bråkbegreppet i dess allmänhet hade nämligen här bort inträda, hvarigenom den vid division uppkommande resten kunnat förklaras.

Vid val af exempel synes författaren hafva tillbörligt uppskattat räknefärdigheten, alldenstund ett tillräckligt antal rena sifferexempel upptagits. De senare äro i allmänhet af lämpligt och praktiskt innehåll. Härvid vilja vi blott anmärka, att ytberäkningsexempel böra på de lägre stadierna helst vara uteslutna, i all synnerhet i första årsklassen. En yta är nämligen ett begrepp, som barnen ha jämförelsevis svårt att fatta utan sorgfällig geometrisk åskådning undervisning. Redan i 1:a kursen, ex. 114 o. följ. å sid. 23, upptager nu förf. beräkningar af rektanglar, och den enda grund barnen härvid få att stödja sig på är en åtsnörd definition på kvadrat.

Bland öfriga sakexempel tyckas somliga vara af för svår beskaffenhet på så sätt,

att de ej äro lämpade efter barnens utveckling på det stadium, som de afse. Så är förhållandet med ex. 10, 15 och 16 på sid. 31 o. 32 samt flere exempel i afdelningen »blandade öfningar med hela tal» sid. 49.

Den aritmetiska teckningen behandlar förf. fristående på tre ställen, nämligen i slutet af 2:a, 3:e och 4:e kurserna. I dessa sifferexempelgrupper förekomma t. o. m. tredubbla parenteser, som naturligtvis göra räkningen rätt invecklad. Det fordras icke ringa tid och möda att föra lärjungarne till säkerhet i sådana exempel uträknande

Införandet i de särskilda momenten af räknesätten sker stundom mycket raskt. Se t. ex. om bråks förkortning och tals delbarhet! Men det måste erkännas, att de flesta utgångsexempel äro klara och ledande till snabb uppfattning af den sak, hvarom fråga är.

Då arbetet på ett möjligast kortfattadt, men tillika ganska åskådligt sätt meddelar en kurs i hela tal och decimalbråk, förutom en ytterst sammanträngd kurs i allmänna bråk, torde det kunna vara till gagn för skolor, som arbeta under mindre gynnsamma förhållanden.

C. J. A.

Rättskrifningsöfningar bearbetade efter C. J. Almqvists rättskrifningslära jämte ordlista af *Soft Almqvist*. Andra upplagan, lämpad efter svenska akademins nya ordlista och för folkskolan gällande föreskrift. Stockholm. F. C. Askerbergs förlag. Pris 25 öre.

Detta arbete innehåller dels rättskrifningsöfningar, dels en ordlista, upptagande omkring 3,000 ord, af hvilka en del äro utländska. Öfningarna, som föregås af korta »regler», om man så vill kalla dem, äro enkla och lättfattliga. Dock kan man ej fränkänna dem en viss grad af trivialitet. Försöket att hopa högsta möjliga antal ord med ett visst ljud tillsammans i en kort öfning leder gärna därtill. Blandade öfningar saknas. Blott få egentliga fel ha vi upptäckt. »Ett tjärn» och »ovärderligt» (ovärderligt) få väl anses som korrekturfel. Det första är dock en gengångare från äldre upplagan. Formen »mångelskesång» (sid. 7) är osvensk. Ordlistan upptager äfven böjningsformer för de flesta däri befintliga verb. Härigenom ägnar sig boken väl för folkskolans barn, för hvilka en större ordlista icke står till buds.

Boken kan rekommenderas såsom en af våra billigaste och i förhållande till priset innehållsrikaste rättskrifningsläror.

Nya testamentet i fullkomlig öfverensstämmelse med den af bibelkommissionen enligt kungl. cirkuläret den 19 okt. 1883 utgifna normalupplagan. Stafningen i enlighet med Svenska akademins ordlista, sjätte upplagan. Pris: inb. i cloth 1,00, i gult skinn 1,25, i svart skinn 1,50. Stockholm, Hjalmar Kinbergs förlagsexpedition.

Denna upplaga af nya testamentet är tryckt å fint papper med stor antikvastil. Verserna äro icke fristående, men angifna i marginalen. Parallellställen upptagas nederst å hvarje sida. Priset kan icke anses dyrt utan tvärtom billigt, då boken är 475 sidor stark i stor oktav. Vi anse denna upplaga af nya testamentet såsom synnerligen lämplig till bruk i skolor.